

Utætheden

»Vi vinder – hvis I vil, og hvis I vil, står jeres organisation bag jer«

Snydt for 270.000

Læs Jacobs historie side 4-5

HELT KORT

Ufast arbejde, nej tak

Danskerne er trætte af den udbredte brug af korte kontrakter og midlertidige ansættelser, viser en undersøgelse fra tænketanken Cevea. Manglende udsigt til fast arbejde og løn på lige fod med de fastansatte gør os utrygge. Og hva' så, alternativet er slet ingen job, svarer erhvervslivet.

Ryanair grounded

Arbejdsretten afsagde 1. juli en kendelse, som gik OK-fuskerne i Ryanair stik imod. Det irske flyselskab har som konsekvens af kendelsen tøsefornærmet besluttet at lukke sine baser i København og Billund i stedet for at erkende nederlaget og som ægte mandfork at indgå overenskomst med Serviceforbundet.

125 års jubilæum

Blandt gæsterne ved Blik- og Rørarbejderforbundets reception i anledning af 125 års fødselsdagen var formanden for Dansk Metal, Claus Jensen hedder han.

Godt sagt, LO

»Det er både i de øvrige EU-landes og i grækerne interesse, at noget af den enorme gæld bliver eftergivet, så Grækenland kan komme på fode igen. Den almindelige, græske befolkning kan ikke bære byrderne alene.«

Udtalelsen faldt 7. juli, var foranlediget af det massive, græske nej til EU-ultimatummet ved en folkeafstemning to dage før og kom fra LOs internationale sekretær Marie-Louise Knuppert.

Flere vvs'ere kommer i arbejde

Ledigheden blandt vvs'erne i København er den laveste, siden højkonjunkturen kulminerede i foråret 2008. Udsmidningen af langtidsledige pynter på tallene

■ **ARBEJDSMARKEDET** For tre uger siden, mandag den 10. august, stod 90 københavnske vvs'ere uden job. Dagen efter, tirsdag den 11., var der 'kun' 88. Et beskedent fald på to, men et blandt flere tegn på, at det går fremad med beskæftigelsen og den anden vej med ledigheden.

Det har det gjort et stykke tid i den københavnske del af vvs-branchen, og arbejdsløsheden er nu så langt nede, at man skal tilbage til april 2008 for at finde et lavere niveau. Dengang udbetalte BFA (Byggefagenes Arbejdsløshedskasse) dagpenge til 50 ledige i København.

Bare 12 måneder senere var billedet vendt fuldstændigt på hovedet. Årsag: Finanskapitalens ødelæggende hærgen. Konsekvens: 374 ledige vvs'ere i København.

At hjulene drejer lidt hurtigere er dog ikke eneste årsag til, at ledighedstallene ser pæne ud. En anden og grum forklaring er dagpengereformen.

Morten Sloth, leder af Byggefagenes Arbejdsløshedskasse, forklarer sammenhængen.

»Der er en del færre personer i ledig-

hedsstatistikkerne efter dagpengeafkortningen, også for Blik og Rørs vedkommende. I 2013 opbrugte 94 af forbundets medlemmer retten til dagpenge, hvilket er væsentlig flere end før afkortningen, deraf var 32 fra København. Effekten vil især være mærkbar på tallene for første halvdel af 2013.

Danmarks Statistiks seneste tal for byggebeskæftigelsen viser, at det ikke kun er vvs'erne, som er på optur. Bygge- og anlægsbranchen har som helhed haft fremgang – fra 147.300 beskæftigede i 2. kvartal sidste år til 154.300 i tilsvarende kvartal i år. Alle brancher oplever stigende beskæftigelse, men fremgangen var i perioden størst hos el-installatører, hvor der blev ansat 10,8 procent flere medarbejdere, mens vvs-installatørerne kom ind på andenpladsen med en tilvækst på 5,9 procent.

Fordelt på arbejdets art var den største stigning i beskæftigelsen inden for kategorien 'andet arbejde', mens kategorien 'anlægsvirksomhed' oplevede et mindre fald i beskæftigelsen.

Ucensureret blad udgivet af
Rør og Blikkenslagernes
Fagforening af 1873
Lygten 10, 2400 NV
Telefon: 3583 2422
E-mail: kbh@blikroer.dk

Ansvarshavende redaktør:
Bjarne G. Petersen.
E-mail: bgp@blikroer.dk
Redaktion:
Journalist Ivan Enoksen (DJ)
E-mail: ive@blikroer.dk

Oplag: 3400

Tryk: Rosenberg Bogtryk i Ballerup

Afleveret til postvæsenet:
28. august 2015
Deadline for næste nummer:
21. september 2015

Forsiden

Da Jacob Kaare Christensen efter 3,5 års ansættelse stoppede hos Schultz VVS, havde han over en kvart million kroner til gode. Penge, han har måttet skyde en hvid pil efter.

LEDER

En sponsor-loyal regering

I januar-udgaven fra i år havde Fagbladet UTÆTHEDEN en historie om, hvor meget – hvilket var ret lidt – københavnske vvs-firmaer betalte i selskabsskat. Sagt i al beskedenhed en væsentlig historie, som var muliggjort af, at Helle Thorning-Schmidts regering, trods modstand fra Venstre, Konservative Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, i 2012 kom igennem med en ændring af skattelovgivningen. Med ændringen fik offentligheden på en dertil oprettet hjemmeside let og fri adgang til oplysninger om virksomhedernes selskabsskat, skattepligtig indkomst og de under-skud, der bliver trukket fra indkomsten før skattebetaling.

UTÆTHEDEN havde regnet med at følge op på historien, når der i starten af det nye år foreligger nye, opdaterede oplysninger, men det kan bladet godt glemme. Den nye regering, baseret på Venstres blot 37 af Folketingets i alt 179 medlemmer, har meldt ud, at de åbne skattemister vil blive lukket igen. Lars Løkke & Co. mener, at åbenhed om privatejede selskabers bidrag til samfundshusholdningen bare er med til at nære misundelse i befolkningen.

Normalt får de første 100 dage af embedsperioden lov til at gå, inder der tages fat på at uddele karakterer til en ny regering. I skrivende stund er der bare gået 70 dage, men pyt nu med det. Det, der allerede forekommer åbenbart, er, at vi har fået en regering, der udviser en høj grad af loyalitet over for sine sponsorer.

Mørkelægningen af erhvervslivets skatteforhold er bare et af flere eksempler. Afskaffelsen af det som led i indsatsen mod social dumping indførte krav om, at der ved alle byggepladser skal skiltes med de involverede firmaer navne, er et andet. Et tredje eksempel fra bunken med vennetjenester er planerne om at droppe de dyrkningsfrie såkaldte randzoner omkring sårbar natur samt tillade bønderne at anvende endnu større mængder sprøjtemidler.

Efter for nylig at have taget afsked med en regering, fra hvem vi var mange, der ventede os mere arbejdsvenlighed, end den vi fik, står vi nu med en lille, fragil og mandatmæssigt svag regering, som ikke desto mindre ved, hvem der forventer noget stort af den: Arbejdsgiverorganisationerne, virksomhederne og landbruget.

Hvad vi andre har i vente er ikke godt at vide, men bliv ikke overrasket, hvis det viser sig nødvendigt at gå på barrikaden i forsvaret for velerhvervede rettigheder. Blandt andet skal vi fra arbejderbevægelse side have gjort regering og folketing begribeligt, at vi ikke gennem en nedsættelse af ydelserne vil betale for indførelse af lempeligere regler for genoptjening af dagpenget, sådan som den såkaldte dagpengekommision er inde på.

Partier i og omkring den nuværende regering er hovedansvarlige for dagpengereformen med dens katastrofale følger for 60.000 lønmodtagere, så her er der, med en gammel Lars Løkken-vending, 'en regning, der skal samles op'. Ikke af dem, skandalen har ramt, men af dem, der har skabt den.

Og hvor havde jeg så tænkt mig at penge skulle komme fra? De samme politikere, som insisterer på, at et nyt dagpengesystem ikke må blive dyrere end det gamle, står lige nu i begreb med at indkøbe op til 30 jagerfly til en stykpris a 1 milliard kroner. Kunne vi måske klare os med det halve antal eller fortsætte med dem vi allerede har?

Bjarne G. Petersen, formand for
Rør og Blik København

Til skræk og advarsel

Sagen Jacob Kaare Christensen versus Schultz VVS er af den slags, som får faglig sekretær Bjørn Due til at rive sig i den hårpragt, han ikke har ret meget tilbage af

■ **LØN** Jacob Kaare Christensen arbejder fra uge 28 i 2010 til uge 05 i 2014 for Schultz VVS. Det får han mindre for, end han er berettiget til. Meget mindre.

»I min gennemgang af ansættelsesperiodens i alt 81 lønopgørelser støder jeg ikke på en eneste, som er i orden. Enten er der anvist for lidt til udbetaling eller der er løndelev, som helt mangler. Og dog, i et enkelt tilfælde får Jacob udbetalt for meget i bruttoløn, men det for meget, det drejer sig om, bliver den efterfølgende periode trukket fra den disponible løn, altså løn efter skattetræk. Heller ikke nogen god forretning for Jacob,« konstaterer Bjørn Due, som efter et møjsommeligt udredningsarbejde kan dokumentere, at Schultz VVS i forhold til Jacob Kaare Christensen er bagud med 271.505,30 kroner.

Mørke udsigter

Sandsynligheden for, at Jacob Kaare Christensen nogensinde får dem at se er tæt ved nul.

Årsagen er, at Jacob Kaare Christensen undlader at gøre noget, han skulle have gjort, og gør noget, han ikke burde have gjort.

Det første, det han skulle have gjort, men ikke gjorde, var at sætte sig grundigt ind i, hvad han havde ret til, tjekke om han fik det og, når han ikke fik det, sporenstregts gøre krav gældende over for Schultz VVS.

Det andet, det han gjorde, men ikke burde have gjort, var i 2010 som ny ud-

Faglig sekretær Bjørn Due

» **Da jeg præsenterer Schultz VVS for en regning på den dyre side af en kvart million, siger firmaet, at det umuligt kan passe**

lært vvs-svend at meldte sig ud af Rør og Blik. Dermed kom han i forhold til sin mester til at fremstå som en Palle Alene i Verden, berøvet den hjælp og opbakning, fagforeningen ville have givet ham.

For sent, alt for sent

Da Jakob Kaare Christensen januar 2014 som forhenværende medarbejder i Schultz VVS går til Rør og Blik med sine fejlbehæftede lønopgørelser, efter måneden forinden i øvrigt at have genindmeldt sig hos Rør og Blik, er det i virkeligheden for sent.

»Da jeg præsenterer Schultz VVS for en regning på den dyre side af en kvart million, siger firmaet, at det umuligt kan passe. Forelagt de uigendrivelige beviser på, at det er nøjagtigt sådan, det forholder sig, begærer firmaet sig meldt kornkurs, hvilke det bliver,« fortæller Bjørn Due.

Når en privat virksomhed går konkurs, er det, fordi den efter rettens vurdering er ude af stand til, som det

hedder, at svare enhver sit. Schultz VVS kan blandt andet ikke klare sine forpligtigelser i forholdet til Jacob Kaare Christensen, som derefter kun har et skud tilbage i bøssen, nemlig at søge erstatning gennem Lønmodtagernes Garantifond, det navnkundige LG.

»Vi indbringer selvfølgelig Jacobs sag, men er godt klar over, at der nok ikke er noget at komme efter hos LG,« siger Bjørn Due.

Deri har Bjørn Due ret.

LG når således frem til, at man efter sagens omstændigheder er i stand til at betale Jacob Kaare Christensen 0,00 kroner. Ikke fordi LG betvivler, at der findes et tilgodehavende i konkursboet, men fordi Jacob har forsømt at tage de fornødne, herunder privatrettslige skridt, for at få sine penge ud af Schultz VVS. Og fordi alle krav, der relaterer sig til mere end seks måneder gamle forhold, er forældede.

Dobbelt surt

Synd for Jacob Kaare Christensen – og de andre vvs'ere, som gennem tiden er havnet i samme situation, fordi de ikke i tide har konfronteret deres mester og derfor, i tilfælde af firmaets konkurs, er gået glip af erstatning fra LG.

Bjørn Due, hvor surt er det med en sag som Jacobs og andre tilsvarende, hvor folk bringer sig i en situation, så de ikke kan hjælpes?

»Jamen, det er da utrolig ærgerligt, at en sag tager en sådan drejning, at der ikke er noget at hente til kollegaen, når slutføljet lyder. Vi både har og har haft flere lignende sager, og når de ender med, at der hverken kan hentes penge til kollegaen og også jobbet mistes, fordi virksomheden lukker, er det dobbelt surt!

Derfor er det så vigtigt at få ud til alle kollegaer, at de skal stille krav med

Jacob Kaare Christensen

det samme overfor mester, og hvis de ikke indfries, så skal de omgående tage kontakt til fagforeningen.

I denne sag er beløbene meget store, og der er da ingen tvivl om, at hvis Jacob var kommet med sine krav til fagfor-

eningen, inden de ikke havde vokset sig så store, så ville det givetvis have set meget anderledes ud. Både for Jacob, der ville have fået sine penge, og for firmaet, der nok ville have været i stand til at fortsætte,« siger Bjørn Due.

Til dels min egen skyld

Jacob Kaare Christensen, den 35-årige vvs'er fra Værløse, som måtte vinke farvel til et tilgodehavende på 271.505,30 kroner fra sin tid som servicesvend hos Schultz VVS, er ked af det. Men ikke mere end, at der er problemet med at få ham at få ham til at se overbevisende ked ud af det på billederne til nærværende artikel.

»Det er penge, jeg har aldrig har haft. Desuden har jeg haft tid til at vænne mig til tanken om, at der nok ikke var nogen erstatning at hente i Lønmodtagernes Garantifond, så jeg er ligesom kommet videre,« forklarer han.

Hvordan overser man en lønmanko på over en kvart million?

»Jeg har da i mine 3½ år i firmaet flere gange tænkt, at der var noget galt, men når jeg har nævnt det for mester eller mesters kone, som sad på kontoret, har jeg fået en forklaring om, at alt foregik efter overenskomsten. Måske fordi de selv troede på den, virkede den forklaringen overbevisende på mig.«

Du var medlem af Rør og Blik gennem hele din læretid, hvorfor meldte du dig ud, da du blev svend?

»Ikke af hverken politiske eller ideologiske grunde, men fordi vores økonomi på det tidspunkt krævede, at alle ikke absolut nødvendige udgifter blev skåret væk. Min kæreste studerende og vi var flyttet i en dyr lejlighed.«

Synes du, at du selv har skyld i sagen?

Ja, det synes jeg. At jeg ikke satte mig ind i, hvad jeg havde ret til og ikke gik hårdere til mester, var en fejl. En anden, og den største, var, at jeg havde valgt fagforeningen fra. Det fejl kommer jeg aldrig til at gentage,« siger Jacob Kaare Christensen, der i dag arbejder som servicesvend hos Kemp Og Lauritzen under ordnede forhold.

For 100 år siden fik 'uværdige' blikkenslagere stemmeret

Historien om, hvordan 'demokratiet' blev brugt mod arbejderbevægelsen

■ **DEMOKRATI** 5. juni år var det 100 år siden, vi i Danmark lukkede kvinderne inden for i demokratiets varme. Døråbneren var grundlovsændringen i 1915, som indrømmede personer af hunkøn retten til at stemme og stille op ved valg til Rigsdagen, det daværende Folketing. Jubilæet for indførelse af kvindelig valgret blev behørigt fejret med optog i gaderne, bogudgivelser, indslag i de elektroniske medier og skrivelser i den trykte presse. Mere eller mindre forbigået blev det derimod, at ikke kun kvinder blev holdt uden for politisk indflydelse i de 66 år, der gik fra enevældens afskaffelse og folkestyrets indførelse i 1849 til grundlovsændringen i 1915. Det blev også mange mænd, blandt dem en del blikkenslagere, nemlig svende, der boede hos deres mester og havde mesters kone til at sørge for forplejningen.

De ekskluderede udgjorde sammenlagt over halvdelen af den del af befolkningen, som havde alderen til at kunne stemme.

Ved det sidste folketingsvalg, der afholdtes efter den tidligere valglov – valget i 1913 – havde 17,5 procent af befolkningen stemmeret. Efter den nye

valglov, som første gang fandt anvendelse ved folketingsvalget i 1918, udgjorde vælgerskaren 40,7 procent af befolkningen. Vælgerkorpset blev derved forøget fra 522.000 til 1,2 mio. personer.

De uværdige blikkenslagere

Tilstrømningen af nye vælgere skyldtes primært, at kvindernes halvdelen af befolkningen nu skulle tælles med. Dertil kom, at valgets alder blev sat ned fra 30 til 29 år, og at kravet om et års uafbrudt ophold i den valgkreds eller by, hvori vælgeren havde fast bopæl på valgdagen, blev afskaffet. Dertil kom at stemmeretten blev udvidet til at gælde svende inden for handel og håndværk, uanset

Frem til grundlovsændring i 1915 blev arbejdere uden egen husstand anset for at være økonomisk afhængige og derfor uværdige til at deltage i demokratiet.

at disse var på kost og logi hos deres mester. Frem til grundlovsændring i 1915 blev arbejdere uden egen husstand anset for at være økonomisk afhængige og derfor uværdige til at deltage i demokratiet.

Danmarks Statistik fandt i 1918 i forbindelse med folketingsvalget samme år frem til, at de uværdige i kategorien af bønderkarle og svende inden handel og håndværk udgjorde 41.000 personer, mens der ikke forelå noget bud på, hvor mange af dem der var blikkenslagere.

Det har heller ikke historikeren Jens Engberg tal på i sin bog 'Bliktude' om Blik- og Rørarbejderforbundets historie, men han fremkommer med en konstatering, hvoraf det fremgår, at der må have været nogle.

Engberg skriver således i forbindelse med omtalen af en ledelsesmæssige og økonomisk krise i forbundet, som betød, at der her ikke var nogen hjælp at hente for de lokale fagforeninger: "Sagen var, at der stadig væk var et misforhold mellem størrelsen af den københavnske fagforening, der ved forbundets grundlæggelse i 1890 talte godt 400 medlemmer, og fagforeningerne i provinsen, der tilsam-

Bornholmsk blikkenslagermester, heren midt for i anden række, sammen med sine folk. Sandsynligheden taler for, at de har været kost og logi hos mester, og derfor, selv om de havde nået valgretsalderen på 30 år, ikke havde stemmeret. Billedet er fra 1905, så der er endnu 10 år til, at alle blikkenslagere bliver lukket inden for i demokratiet.

men ikke havde mere end 100 medlemmer. Desuden var løn- og arbejdsvilkårene meget anderledes i København, end de var i provinsen, hvor man de fleste steder endnu brugte, at svendene spiste og boede sammen med deres mesters familie.”

Altså: Der har i perioden 1849-1918 været blikkenslagere, der, selv om de havde nået den til enhver tid gældende valgretsalder, ikke måtte stemme, når der blev holdt valg til Rigsdagen. Det var der før 1915 næsten 700.000 andre som heller ikke måtte, hvilket i øvrigt var et par hundrede tusinde flere, end dem der godt måtte stemme.

Elitens demokrati

Findes der en fornuftig forklaring på, hvorfor kvinderne, dele af arbejderklassen og det meste af pjalteproletariatet blev holdt uden for, når nu det nye

Vé den blikkenslagersvend, der af mester blev taget i at stemme på en kandidat, denne ikke brød sig om.

system blev omtalt som et folkestyre?

Datidens elite forklarede kvindernes udelukkelse med, at politik var en snavset håndtering, hvorfor det ville være ufint og ugalant at tvinge de sarte pus til at beskæftige sig med landets styrelse. De havde i forvejen også nok at gøre med at varte farmand op og passe børnene.

Det lyder i dag som en søforklaring, hvad det et langt stykke af vejen nok også var. Det, sagen snarere drejede sig

om, var, at valglovene og det politiske system i bred almindelighed skulle understøtte det bestående. Virke konserverende, ligesom atamon gør det i syltetøj.

Nogle eksempler: Landstinget, Rigsdagens andetkammer og forum af godejere og rigmænd, blev sat i verden for at forhindre lovgivning, som eliten ikke havde interesse i at få gennemført. Blandt andet stod landstinget ved gentagne lejligheder før 1915 for at forkaste forslag om at give kvinderne stemmeret.

Indtil 1910, da der blev indført skriftlig og hemmelig afstemning, foregik valghandlingen ved, at vælgerne med høj og klar røst på valgstedet, hvoraf der kun var ét i hver valgkreds, gav til kende, hvilken kandidat de støttede. Vé den blikkenslagersvend, der af mester blev taget i at stemme på en kandidat, denne ikke brød sig om.

Prisen på et mandat var også forskellig og til fordel for systemets bestående tilstand. Ved valget i 1918 kostede et mandat i Hovedstaden, hvor arbejderne var flest, 11.250 stemmer, mens det i Jylland, hvor bønderne sad på flæsket, kostede 7715 stemmer.

De farlige arbejdere

Om systemet virkede, om det kom de privilegerede til gavn? Ja, gu gjorde det.

Se bare her listen over de kandidater, som uden for hovedstanden stillede op ved valget i 1918:

Godsejere og proprietærer	15
Gårdejere og forpagtere	64
Husmænd og parcellister	19
Professorer og lærere	16
Læger og dyrlæger	4
Sagførere	5
Militærpersoner	3
Statstjenestemænd	9
Håndværk og industri (Ingeniører)	28
Handlende	31
Bladudgivere og redaktører	49
Direktører og ministre	27

Havde udelukkelsen af de såkaldte syv F'er (fruentimmere, folkehold, hvortil håndværkere uden egen husholdning blev regnet, fjolser, fattiglemmer, fallenter, forbrydere og fremmede) som sit egentlige formål at holde en dengang hastigt voksende arbejderbevægelse og C dennes socialistiske tilbøjeligheder uden for indflydelse?

»Ja,« siger historieprofessor Claus Bryld, »det findes der afgjort belæg at kunne

Claus Bryld, historieprofessor på RUC (Roskilde Universitet)

20.000 kvinder takker i 1915 kongen for at have tilstået dem retten til at stemme og blive valgt til Rigsdagen.

Kvinderne var der igen 100 år senere, ikke så mange som sidst, og denne gang var det heller ikke en konge, men en dronning, som skulle takkes. Kvinderne var der igen 100 år senere, ikke så mange som sidst, og denne gang var det heller ikke en konge, men en dronning, som skulle takkes.

fastslå. Den privilegerede valgret fra 1849 blev opretholdt for at tøjle arbejderbevægelsen.«

Socialdemokraterne bliver de største og fleste

Socialdemokratiet, stiftet i 1871 og indtil det revolutionære DKP's dannelse i 1920 landets eneste arbejderparti, fik, da det første gang opnåede repræsentation i 1884, 7000 stemmer, svarende til 4,9 procent. Ved valget i 1918, det første efter grundlovsændringen, som gav kvinder, hele arbejderklassen og dele af pjaltproletariatet stemmeret, blev det

til 262.796 stemmer, svarende til 28,7 procent.

Seks år senere, i 1924, fik partiet 469.949 stemmer (32 procent) og dannede med Thorvald Stauning som statsminister sin første regering. I 1935 opnåede Socialdemokratiet med 759.102 stemmer, svarende 46,4 procent af de afgivne, sit indtil nu – og måske for al fremtid – bedste valg.

Vi ved det ikke med sikkerhed, men sandsynligheden taler for, at det skete med en del stemmer fra også de blikkeslagere, som ind til 1918 ikke var en del af vort højt besungne demokrati.

Stiv som en blikkenslager

Blik- og Rørarbejderforbundet er i løbet af sin 125 år lange historie blevet kendt som et lille selvbevidst og fagstolt foretagende – og i nogles øjne tillige et pisse irriterende et af slagsen

■ **HISTORISK** Blikkenslagerforbundet, som jubilaren hed indtil 1981, blev første gang mødt med hævede øjenbryn i andre dele af fagbevægelsen, da det i 1899 agitere mod Septemberforliget og som eneste forbund stemte imod det.

Forliget, der siden har opnået ikonstatus som værende grundpillen i den danske arbejdsmarkedsmodel, blev af blikkenslagerne opfattet som ren kapitulation over for arbejdsgiverne. Især var det arbejdsgivernes suveræne ret til at lede og fordele arbejdet samt retten til at

anvende den efter deres skøn passende arbejdskraft, som vakte mishag. Det var simpelthen at give dem mere magt, end godt var og deres åndsevner og vakkervorne moral rakte til, mente man. Retten til at organisere sig og danne fagforeninger, som arbejdsgiverne lovede at forhandle med, ansås ikke for en modydelse, men som en selvfølgelighed.

Utilfredsheden gjaldt også forligets indførelse af fredspligt og den dermed forbundne illegalisering af såkaldt vilde strejker, det vil sige de uvarslede,

spontane og oftest kortvarige arbejdsnedlæggelser, som indtil da havde tjent blikkenslagerne ganske godt.

Fra vrede til storm

De hævede øjenbryn, som Blikkenslagerforbundet var blevet mødt med i 1899, blev opgraderet til vrede i 1901. Anledningen var en strejke blandt blikkenslagerne på B & W's skibsværft i København. DsF (De samvirkende Fagforening, forgængeren for LO) fandt, at strejken i henhold til Septemberforligets statutter

Aktionerende københavnske vvs'ere strømmede over to dage i uge 11 i 2014 til Byggefagenes Hus på Lygten til den største overenskomststridige arbejdsnedlæggelse siden 1985.

var overenskomststridig, og det var den helt sikkert også. For borgfredens og renommeets skyld forlangte DsF, at Blikkenslagerforbundet tog afstand fra den. Det nægtede forbundet, hvilket førte til den eksklusion af DsF, som kom til at vare de følgende 40 år.

Kurrerne på tråden, som havde været 1901 i forbindelse med affæren på B & W, var dog for intet at regne mod det stormvejr, Blikkenslagerforbundets kom ud i under storkonflikten i 1911.

Alle mod Blikkenslagerforbundet

Tre måneder henne i konflikten indgik Arbejdsgiverforeningen forlig med forbundene under DsF, men meddelte, at der ikke bliver skrevet under på forliget, hvis ikke der også blev indgået overenskomst med det uden for DsF stående Blikkenslagerforbund.

Blev der ikke det, ville arbejdsgiverne ikke bare opretholde deres i gangværende lock out, men udvide den til at omfatte 40.000 arbejdere på DsF-området.

Blikkenslagerne, som på det tidspunkt selv var midt i en arbejdskamp og kunne øjne bunden af pengekasen efter have betalt underhold til 1000 lock out'ede medlemmer gennem flere måneder, stod med valget mellem enten at kaste håndklædet i ringen eller fortsætte kampen, som man godt vidste, at der ikke var hjælp at hente til nogen steder. Tværtimod kørte De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratiet og partiets presse plus naturligvis de borgerlige aviser en kampagne mod Blikkenslagerforbundet, der for længst burde være rejst en skamstøtte over.

Avisen Social-Demokraten fremstillede blikkenslagerne som egensindige, upålidelige og følelseskolde, ligesom avisen frarådede enhver form for støtte til dem.

Socialdemokratiet selv arrangerede uden om Blikkenslagerforbundet møder, hvor blandt andre Peter Sabroe, datidens store børneven, tryglede blikkenslagerne om af hensyn til de smås tarv at slutte

”

Havde andre fag været organiseret som vi, havde der været mere modstandsevne. Det virker nedslående, når man altid skal lade sig kue og knægte. Ved alle de møder, der har været afholdt, har jeg appelleret til kammeraternes gode vilje og aldrig opfordret dem til nogen slet handling. Septemberforliget af 1899 var uheldigt, jeg stemte imod det. Skal vi bindes endnu mere? Vi skal kæmpe for vor ret og gå efter vor egen selvstændige mening. Som blikkenslagerne bærer sig ad, således skulle de andre fag også gøre.

(Carl Lythjohan, formand for Blikkenslagerforbundet, på møde i Folkets Hus på Enghavevej 11. maj 1911)

fred, og partiet stærkeste agitator A.C. Meyer appellerede til de 300 fremmødte blikkenslageres 'kammeratskabsfølelse og borgersind', mens senere statsminister Thorvald Stauning talte for, at Blikkenslagerforbundet skulle indgå forlig med arbejdsgiverne og derpå i øvrigt undlade at sende det til afstemning blandt medlemmerne. Desuden

oplevede Blikkenslagerforbundets folk, når de blev kaldt til forhandlinger hos forligsmanden, kammeraterne fra DsF siddende ovre på arbejdsgivernes side af bordet.

Kæk til det sidste

Virkede pressionen så? I første omgang, nej. Ved en generalforsamling 24. april

”

Tværtimod kørte De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratiet og partiets presse plus naturligvis de borgerlige aviser en kampagne mod Blikkenslagerforbundet, der for længst burde være rejst en skamstøtte over.

1911 kom det til afstemning om et resolutionsforslag, ifølge hvilket man i »bevidstheden om den skade, en udvidet lock out vil påføre erhvervslivet her i landet,« skulle give hovedbestyrelsen ret til at acceptere forligsmandens forslag.

For resolutionen stemte ingen, imod stemte 520 ubøjelige blikkenslagere, de fleste nok københavnere, da generalforsamlingen foregik i deres by.

Efter endnu et mislykket forsøg fra forligsmandens side på at finde en løsning overtog DsF forhandlingerne – vistnok, men det er usikkert – i forståelse med Blikkenslagerforbundet, men i hvert fald med fuld opbakning fra Arbejdsgiverforeningen. På en ekstraordinær generalforsamling 16. maj, som påkaldte sig enorm interesse i omverdenen, stemte et flertal på 292 mod 185 for forhandlingsresultatet.

Ifølge Blikkenslagerforbundets daværende formand Carl Lythjohan skulle man dog ikke tro, at der heri lå en accept.

»Når konflikten bliver hævet, er det kun af årsag til stor-lock-out'en, som står for døren,« udtalte Lythjohan, der ved generalforsamlingens afslutning kækt foreslog 500 kroner afsat til en skovtur. Det var medlemmerne med på, hvilket betød, at blikkenslagerne ikke stillede på arbejde samme dag som de lock out'ede fra andre fag. Blikkenslagerne skulle jo først have deres skovtur, og den gik ikke stille af. Politiken skrev,

Cigarsorterer og senere statsminister Thorvald Stauning foreslog Blikkenslagerforbundet at lave forlig uden om medlemmerne.

Den store børnevej Peter Sabroe tryglede blikkenslagerne om at slutte fred – for de smås skyld.

En af Socialdemokratiets på den tid skarpeste agitatorer, A.C. Meyer, efterlyste kammeratskabsfølelse og borgersind hos blikkenslagerne.

at Dyrehaven og hele Klampenborg nærmest var rømmet af alle andre, mens de krigeriske blikkenslagere udfoldede sig frit.

Sikre vidnesbyrd herom foreligger ikke, men mon dog ikke, at de – tro mod deres tilbøjeligheder – også ved den lejlighed endte med at leve op til renomméet som de stive blikkenslagere?

Den venneløse rebel

Blikkenslagerforbundet var i sin ungdom en rebel, der mente at vide bedre end andre. Den attitude skaffer ikke én mange venner, og det er da også et træk ved forbundets historie, at det på lange stræk har måttet klare sig selv, og i virkeligheden – blandt andet på grund af erfaringerne under 1911-konflikten – vel også har foretrukket at klare sig selv.

Det var forbundet nødt til i de 40 år, det stod uden for DsF, men det alene forklarer næppe, at Blik- og Rørarbejderforbundet, trods forholdsvist beskedent medlemstal, har holdt sig fri af den bølge af fusioner, som har bragt antallet af LO-forbund ned fra et halvt hundrede til i dag 17, og at forbundet nu på 125. år fastholder sin selvstændighed.

Sådan havde det ganske vist ikke set ud, hvis det bygningsarbejderforbund, som Blikkenslagerforbundet/Rør- og Blikkenslagerforbundet gennem mange år har støttet dannelsen af, var blevet til noget. Det er det som bekendt ikke blevet.

Dansk Metal – det nærliggende alternativ

Hvis man ikke har lyst at slå følge med murerne og tømrer-snedkerne ind i 3F, hvad Blik- og Rørarbejderforbundet ikke havde, da det var aktuelt, er der ikke ret mange kærester at vælge i mellem og endnu færre, når den mest nærliggende af dem, der faktisk er, opfattes som en sæk.

Og hvorfor er det så lige, at Dansk Metal, som er det forbund, vi taler om som den mest nærliggende mulighed, er et no go?

En forklaring knytter an til en gave, Dansk Metal i slutningen af 1960'erne skænkede Blikkenslagerforbundet.

- Værsgo, her har I 2000 københavnske rørleggere, de er røde, de er krævende og jeg kan ikke holde dem ud. Hvis I tager dem, finder vi bag efter ud af, hvordan I også kan overtage vores rørleggere i provinsen, som er af en helt anden sympatisk type, stod der på gavekortet fra daværende smedeformand Hans Rasmussen.

Det med de københavnske rørleggere gik fint, mens hverken Hans Rasmussen eller hans efterfølgere vendte tilbage med gavens anden del: overdragelsen af provins-rørleggerne.

Konsekvens: Blikkenslagerforbundets fagforening i København fik et vitamin-tilskud af den anden verden, da 2000, for manges vedkommende, aktive og politisk skolede rørleggere meldte sig under fanerne. Med sig fra Dansk Metal havde de nye medlemmer den faste beslutning, at de ville fagforening på en anden måde, end det regime, de havde levet under i Metal.

Når der fra tid til anden er blevet diskuteret fusion i den københavnske fagforening, hvor de tilkomne rørleggere fik en stærkt meningsdannende kraft, har meldingen hver gang været: Dansk Metal – aldrig i livet. Bygningsarbejderforbundet – meget gerne. Fortsat selvstændighed – YES, så længe som muligt.

Fremtiden

Hvor længe er så længst muligt? Er det fem år, 10 år, frem til 150 års jubilæet om 25 år eller endnu længere?

Kilder, UTÆTHEDEN har talt med, hælder mest til den antagelse, at Blik- og Rørarbejderforbundet har mange år i sig endnu, men de peger samtidig på, at man kan blive stillet over for udfordringer, som trækker i anden retning.

Til fordel for det lange perspektiv taler, siger de, at medlemmerne identificerer sig med deres faglige organisation, fordi den er skabt for dem – for vvs'erne og ingen andre. De er, hvis ikke altid

tilfredse med den, så i det mindste føler de sig forbundne med den og engang imellem er de nok også lidt stolte af den.

En kilde koger holdningerne ind til denne kraftsky: Hellere lille og vågen, end stor og doven.

Uanset hvor vågen den lille er, udgør det imidlertid, også i Blik- og Rørarbejderforbundets tilfælde, et problem, når overenskomstforhandlingerne hver og hver anden gang ender i forlis og frugtesløse ture i forlignsinstitutionen.

Skylden er placeret og det samme er arbejdsgivernes hensigter, når de som betingelse for at indgå overenskomst stiller fjernelse af værneparagraffen i rørrislisten. Det er den, der siger, at parterne hver for sig kan kræve et givet stykke akkordarbejde målt op og prissat efter satserne i rørrislisten. Når der står 'parterne hver for sig' betyder det, at det også gælder medarbejdersiden, hvilke arbejdsgiverne finder utåleligt og rasende umoderne.

Blik- og Rørarbejderforbundets nye kontorer ligger Nyropsgade 14, 1612 København.

De vil den uindskrænkede og betingelsesløse ledelsesret.

»Ja, det er det, de vil, og hvis det lykkes dem at opnå den, får vi et problem med som fagforening at levere varen. Akkordsjakkene og arbejdspladsklubberne, som er vores vigtigste modkraft, vil blive svækket, fortjenesten på anlægsarbejde vil falde og det vil komme til at smitte af på lønnen hele vejen rundt i faget og det i en grad, så det for mig at se kan tvinge os til at tage vores selvstændighed op til alvorlig overvejelse,« siger rørsekretær Henrik Juul Rasmussen, Rør og Blik København.

Ligesom blikkenslagerne og rørlæggerne i gamle dage ikke stak op for bollemælk, gør nutidens vvs'ere det heller ikke. Senest demonstreret i 2014, da forligsmandens mæglingsforslag, sendt til afstemning som erstatning for det forlig, TEKNIQs forhandlere umuliggjorde indgåelsen af, blev stemt ned med 97 procent, men alligevel gjort til gældende overenskomst. Når de nu var i gang med

at flashe deres misfornøjelse, tog flere tusinde vvs'ere desuden et par overenskomststridige fridage, hvorved de som tak for tarvelig opførsel berøvede mester merværdien af deres arbejde

Bofællesskab – mere end snusfornuft?

Uden at tillægge det anden betydning end den officielt udmeldte, nemlig at det en ren praktisk foranstaltning, skal her til slut lige nævnes, at Blik- og Rørarbejderforbundet er flyttet sammen med El Forbundet og Malerforbundet på en adresse i Nyropsgade København K. Det er så første gang, siden 1800 og hvidkål, man ikke har foden under eget bord. Da det sidst skete boede forbundet til leje hos den københavnske fagforening, som er stiftet i 1873, 17 år før forbundet kom til verden på vakkende ben.

UTÆTHEDEN kunne dog ikke dy sig, men måtte vide, om arrangementet i sig har potentiale ud over det rent praktiske?

Kildernes bud var følgende:

- Nej, det har det ikke.

- Jeg tror det meget fornuftigt ender med, at de to a-kasser, elektrikernes og vores egen og malernes BFA, bliver lagt sammen.

- Jeg kan ikke forestille mig, at der ud af bofællesskabet vokser en sammenslutning med både malerne og elektrikerne, højst én, der omfatter os og elektrikerne. Vi er, ud over at være byggefag, også begge teknisk betonedede fag, elektrikerne i højere grad end os, men vvs-faget bevæger sig i den retning, så det er da en mulighed. Problemet kan vise sig at være kulturerne. Elektrikere er artige arbejdere, de har rene negle og hvem har hørt om oprørske elektrikere. Man kan vel om vvs'ere i almindelighed sige, at de er alt det modsatte.

- Det er udmærket, at de tre forbund flytter sammen, hvis de fordele af driftsmæssige og økonomisk art, man taler om, er med til at sikre vores vvs-forbunds fortsatte selvstændighed.

Opstilling af kandidater til bestyrelsen

Ifølge lovenes paragraf 6 skal fagforeningen senest seks uger før generalforsamlingen have modtaget oplysninger om, hvem der stiller op som kandidater til de poster, som der er valg til. Det drejer sig på generalforsamlingen i oktober om følgende poster:

- Formand
- Sekretær (ansvar for røprislisten)
- Tre bestyrelsesmedlemmer
- En revisor
- To til stemmeudvalg samt suppleanter
- En fanebærer

Da generalforsamlingen holdes tirsdag den 20. oktober, skal fagforeningen **senest tirsdag den 8. september** modtage besked om din eventuelle kandidatur.

Seminar om retsforbehold

Lørdag 12. september kl. 10.00 – 17.00

Mødet holdes hos LFS, Rosenvængets Alle 16, 2100 København Ø.

Fagligt arbejdsseminar om, hvad en eventuel fjernelse af vores retspolitiske EU-undtagelser kan komme til at betyde for det danske arbejdsmarked

Oplægsholdere er blandt andre EU-parlamentariker Rina Ronja fra Folkebevægelsen mod EU, medlem af Folketinget for Enhedslisten Søren Søndergaard og Kim Holm fra Folkebevægelsen faglige udvalg.

Mødeleder Allan Leegaard fra Rør og Blik.

Tilmelding senest 5. september på 5152 4168 eller kimholm@holmsverden.dk. Deltagelse inklusive forplejning koster 100 kroner.

Guldnåle

for 50 års medlemskab 2. halvår 2015

Født		Indmeldt
10.02. 1945	Ib Hans Olsen	20.07. 1965
10.11. 1940	Jørgen Wulff	01.09. 1965
18.09. 1945	Erik Preben Hansen	15.10. 1965
25.06. 1945	Steen Bille Hansen	01.11. 1965

Nedsat kontingent til ledige og syge

Arbejdsløse og sygemeldte medlemmer i kategori A, det vil sige fuldt betalende ordinære medlemmer, kan søge om nedsat kontingent hver gang de uafbrudt har været ledige eller sygemeldte i en periode på 17 uger. For at være omfattet af ordningen skal man have aktuelt A-medlemskab af Rør og Blik (Kreds København) i

mindst et halvt år. Først herefter tæller de 17 uger.

Der vil rent teknisk blive tale om en fritagelse for kredskontingent i 50 dage svarende til 550 kr. Nedsættelsen gælder fra ansøgningen er modtaget og bevilget. Ansøgningen skal være skriftlig enten på nedenstående formular,

der fremover vil være i hvert nummer af Utætheden, eller på mail til fagforeningen på kbh@blikroer.dk På ansøgningen skal medlemmets navn, personnummer og startdato for ledighed/sygeperiode fremgå. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Ansøgning om nedsættelse af fagforeningskontingent efter 17 ugers uafbrudt ledighed eller sygdom. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Navn:

Personnummer:

Startdato for ledighed eller sygeperiode:

Sendes til Rør og Blik, Lygten 10, 2400 Kbh. NV eller på mail: Kbh@blikroer.dk

Nye pladser

Firma

Øens VVS Teknik
Wicotec/Kirkebjerg
Wicotec/Kirkebjerg
Andersen & Heegaard
Caverion A/S
Brøndum A/S

Arbejdspladsen

Panum Institutet
Carl Jacobsens Vej 22
Vigerslev Allé
Vognmagergade 5
Agern Allé 9
Stengårdsvænget 2-226

Arbejde

Renovering
VVS-Køl-Damp
Sprinkler
Sprinkler
Renovering
Konvertering fra gas
til fjernvarme
Renovering
Varmecentraler
Nybyg/Renovering
Nybyg – boliger
VVS/Ventilation
Lejligheder og butik

Brøndum A/S

Arboretvej – RUC

Brøndum A/S

København centrum

Bøgelund VVS

Strandboulevarden 49

Poul Christensen

Retortvej 31-41

GL-VVS

Teglholtsgade 12

Øens VVS Teknik

Store Strandstræde 16

Åbningstider

Fagforeningen

Mandag-onsdag: 8.00-16.00
Torsdag: 8.00-17.00
Fredag: 8.00-14.00
Telefon: 3583 2422

A-kassen

Mandag: 9.00-11.30
Tirsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Onsdag: Lukket
Torsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Fredag: 9.00-11.30

Rådgivningen ved Annette Kappel

Mandag 08:00 – 14:30
Torsdag 08:00 – 17:00

Nye arbejdsmiljø-repræsentanter

Firma

Blikob VVS A/S
CH VVS A/S
Rebo A/S
Allan Villadsen A/S

Arbejdsmiljørepræsentant

Brian Korshøj Jackson
Jannick Sandberg Kanstrup
David Hemmingsen (genvalg)
Brian Jespersen

Blokader

VEST VVS

Harevænget 26
2791 Dragør

Smeden VVS ApS

Gisselfeldvej 10
2665 Vallensbæk

Ude-Spa

Englandsvej 401
2770 Kastrup

Efterlønsklubben

Efterlønsklubben holder møde på Lygten kl. 10.00 **første mandag i hver måned**, bortset fra i juni, juli og august.

A-klubben

Møde hver mandag kl.10.00 i Byggefagenes Hus

Seniorklubben

Møde sidste mandag i måneden. kl.10.00 i Byggefagenes Hus.

Formand for klubben er:
Finn Iwanouw
mobil: 2327 0890

Nye tillidsmænd

Firma

Caverion A/S
Nordic VVS ApS
Aladdin VVS
Øens VVS Teknik
CH VVS A/S
Rebo A/S

Tillidsmand

Mikkel Juul Langer
Stig Strand
Jacob Borch Serholt
Jimmi Keld Nielsen
Jimmi Cilleborg Nielsen
Henrik Hav

Døde

08.05 1954
Frank Jensen
10.06 2015

Din gode historie

Ring/skriv idéer og forslag til Utætheden

Kontakt journalist Ivan Enoksen på 3583 2422 eller iver@blikroer.dk

Følg din fagforening på facebook: Rør og Blik

facebook

KALENDER

Generalforsamling

Tirsdag 20. oktober 2015

Tillidsmandsmøde

Tirsdag 15. september 2015

En af hverdagens helte

Henrik Roos' indsats som tillidsmand for vvs-kollegerne i ENCO A/S og nu i jobbet hos Rør og Blik som opmåler har indbragt ham nominering til Fællesskabsprisen. Prisen blev indstiftet i fjor som en hyldest til 'hverdagens helte' og har Socialdemokraternes nyvalgte leder Mette Frederiksen i spidsen for priskomiteen, der blandt de i år 1100 nominerede bestemmer, hvem der skal modtage prisen.

Det blev i år en Charlotte Drue, som, efter at have mistet sin bror i en trafikulykke, stiftede hjemmesiden søskendekram.dk, hvor søskende i en tilsvarende situation, kan udveksle erfaringer og hjælpe hinanden gennem sorgen.

Henrik Roos, hvis nominering opnåede 139 likes på Fællesskabsprisens hjemmeside, hvilket var pænt mange over gennemsnittet, føler sig ikke forbigået.

»Jeg er overrasket over, at nogen kunne finde på at forslå mig, men selvfølgelig også stolt over det,« siger Henrik Roos. Det forståeligt, når man læser, hvad Stig Søllested, som er forbundssekretær i Blik- og Rørarbejderforbundet, skriver om Roos i sin indstilling af ham.

»Når man siger Henrik Roos, siger man også glødende engagement. Som tillidsmand er han kendt i vide kredse for sin vedholdenhed i bestræbelserne på at gøre det godt for kollegerne. Særligt pensionsordningen, med de tilhørende forsikringer og sundhedsordningen, har han med overskud

og kraft tudet kollegernes ører fulde af. Han er desuden kendt for at have ført en utrættelig kamp for bedre efteruddannelse af kollegerne.

I vvs-branchen var han bannerfører for, at den virksomhed, hvor han var tillidsrepræsentant, fik sat efteruddannelse i system, så alle fik lettere adgang til mulighederne i overenskomsten. Henriks uovertrufne egenskaber og vedvarende kamp for medlemmernes

interesser har betydet, at han i dag er ansat som opmåler i Blik- og Rørarbejderforbundet i København. Her arbejder han som opmåler, som også handler om at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold for kollegerne. Hans kæpheste – sikring af efteruddannelse og vigtigheden af pension – er dog på ingen måde glemt, og i hans nye job er han fortsat en stor ambassadør for dette.«